

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

ROZDZIAŁ 5 – WPROWADZENIE, BUDOWA I ZAWARTOŚĆ PODRĘCZNIKA

1. WPROWADZENIE

1.1 W związku z opublikowaniem i wejściem w życie w dniu 28.10.2012 rozporządzenia (UE) nr 965/2012 zaszła konieczność aktualizacji dotychczasowego Podręcznika PNO w zakresie zapewnienia zgodności z zawartymi tam wymaganiami.

1.2 Podręcznik certyfikacji i nadzoru operacyjnego (PNO-965) został opracowany w celu realizacji wymagań zawartych w przepisach UE - ARO.GEN.200(a), ARO.GEN.300(b)(1). W celu odróżnienia go od dotychczas obowiązującego podręcznika PNO stosuje się dodatkowe oznaczenie „-965” oznaczające jego zgodność z wymaganiami rozporządzenia (UE) nr 965/2012.

1.3. Do czasu obowiązywania okresów przejściowych będą obowiązywały dwa podręczniki PNO:

- niniejszy PNO-965 w zakresie certyfikacji i nadzoru operacyjnego nad operatorami spełniającymi wymagania rozporządzenia (UE) nr 965/2012 – czyli aktualnie:

- zarobkowy przewóz lotniczy (CAT) z wykorzystaniem samolotów i śmigłowców;
- zarobkowy przewóz lotniczy z wykorzystaniem szybowców i balonów;
- niezarobkowe użytkowanie innych niż skomplikowane statki powietrzne z napędem silnikowym (w tym niezarobkowe operacje specjalistyczne);
- zarobkowe operacje specjalistyczne (SPO);
- zarobkowe operacje specjalistyczne wysokiego ryzyka (SPO HR);
- niezarobkowe operacje skomplikowanymi statkami powietrznymi z napędem silnikowym (NCC)
- oraz dodatkowo certyfikacja agentów obsługi naziemnej wykonywana zgodnie z wymaganiami prawa krajowego.

- dotychczasowy PNO - do pozostałej działalności lotniczej (usługi lotnicze AWC).

UWAGA 2:

Szczegółowe procedury techniczne poprzedniego PNO są dalej obowiązujące dla:

- AOC śmigłowce posiadające certyfikat typu (TC) wydany przez Prezesa Urzędu;
- AWC.

W zakresie ogólnych procedur administracyjnych obowiązują procedury zawarte w niniejszym PNO-965.

1.4 Podręcznik certyfikacji i nadzoru operacyjnego PNO-965 został opracowany w celu spełnienia wymagań ARO.GEN.300(b)(1):

- przekazania inspektorom wskazówek oraz ujednolicenia (standaryzacji) zasad postępowania inspektorów Urzędu Lotnictwa Cywilnego i przedstawicieli Organizacji w czasie prowadzenia procesów certyfikacji i nadzoru operacyjnego (CNO);
- dostarczenia możliwie szczegółowych instrukcji, jak ustanowić i utrzymywać bezpieczeństwo oraz efektywność operacji lotniczych w sposób zgodny z wymaganiami Unii Europejskiej - rozporządzeniem bazowym oraz rozporządzeniami wykonawczymi do niego.

1.5 Niniejszy podręcznik PNO-965 określa jednakowe dla wszystkich zasady oraz procedury organizacyjne i administracyjne niezbędne dla prowadzenia inspekcji, certyfikacji i ciągłego nadzoru nad Organizacjami (w zakresie ustalonym odpowiednimi przepisami UE) oraz w zgodności z przepisami krajowymi.

1.6 Podręcznik PNO-965 nie ustanawia ani nie wprowadza nowych wymagań, gdyż te są zawarte w ustawach i przepisach wykonawczych, ale podaje wyłącznie zasady, metody i procedury spełnienia postanowień tych źródeł prawa, a także z uwzględnieniem materiałów AMC i GM opublikowanych przez Dyrektora Wykonawczego EASA lub metod alternatywnych AltMOC przyjętymi zgodnie z zasadami zawartymi w Part-ARO.

2 ZASTOSOWANIE PODRĘCZNIKA

2.1 Podręcznik PNO-965 określa zasady i procedury postępowania mające zastosowanie do:

a) Prowadzenia procesów certyfikacji podmiotów zamierzających podjąć się i/lub aktualnie wykonujących operacje zarobkowych przewozów lotniczych z wykorzystaniem:

- samolotów,
- śmigłowców, zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 965/2012
- balonów na uwięzi zgodnie z prawem krajowym.

b) prowadzenia przez Prezesa Urzędu czynności administracyjnych związanych z wydaniem zatwierdzeń szczególnych dla operatorów wykonujących niezarobkowe operacje lotnicze;

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

c) prowadzenia przez Prezesa Urzędu nadzoru operacyjnego nad użytkowaniem cywilnych statków powietrznych i operacjami wykonywanymi przez Operatorów lotniczych oraz polskie osoby prawne i fizyczne posiadające lub użytkujące statki powietrzne;

d) przyjmowania zgłoszeń wykonywania zarobkowych operacji specjalistycznych (SPO) zgodnie z rozporządzeniem Komisji (UE) nr 965/2012;

e) wydawania zezwoleń na wykonywanie zarobkowych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka (SPO HR);

f) wydawanie zezwoleń na wykonywanie zarobkowych operacji przeciwpożarowych i gaśniczych;

g) wydawania zezwoleń na wykonywanie zarobkowych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka wykonywanych statkiem powietrznym kategorii specjalnej, o którym mowa w art. 53a ust. 1 lub statkiem powietrznym, o którym mowa w art. 53a ust.2 pkt 2 na podstawie zezwolenia wydanego zgodnie z art. 163c ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo lotnicze;

h) przyjmowania zgłoszeń wykonywania zarobkowych operacji specjalistycznych wykonywanych statkiem powietrznym kategorii specjalnej, o którym mowa w art. 53a ust. 1 lub statkiem powietrznym, o którym mowa w art. 53a ust.2 pkt 2 zgodnie z art. 163d ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo lotnicze;

i) przyjmowania zgłoszeń operacji niezarobkowych z wykorzystaniem skomplikowanych statków powietrznych z napędem silnikowym (NCC);

j) przyjmowania oświadczeń operatorów zaangażowanych w operacje zarobkowe wykonywane przy użyciu balonów zgodne z rozporządzeniem (UE) nr 2018/395;

k) przyjmowania oświadczeń operatorów szybowców wykonujących operacje zarobkowe zgodnie z rozporządzeniem (UE) nr 2018/1976;

l) przyjmowania zgłoszeń wykonywania przewozu lotniczego lub świadczenia usług lotniczych przy wykorzystaniu urządzeń latających;

m) certyfikacji i bieżącego nadzoru nad agentami obsługi naziemnej AHAC w zakresie obsługi materiałów niebezpiecznych oraz zaopatrywania statków powietrznych w materiały napędowe.

2.2 Przez pojęcie „proces certyfikacji Organizacji” rozumie się wszystkie działania podejmowane przez Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego (ULC) w stosunku do podmiotów w związku z wydaniem, zmianą i/lub ograniczeniem ważności Certyfikatu (AOC) oraz Specyfikacji Operacyjnych.

2.3 Przez pojęcie „nadzór operacyjny” rozumie się wszystkie działania podejmowane przez Urząd (ULC) w stosunku do Operatora i w związku z obowiązkiem zapewnienia bezpieczeństwa w lotnictwie cywilnym - ARO.GEN.300 i 305. (dotyczy również nadzoru realizowanego zgodnie z prawem krajowym)

2.5 Podręcznik PNO-965 składa się z siedmiu Działów uporządkowanych w logicznej kolejności procesów certyfikacji i ciągłego nadzoru operacyjnego Organizacji. Ogólny przegląd zawartości poszczególnych Działów Podręcznika PNO zaprezentowano dalej w ust. 3.

3 SYSTEM PRZEPISÓW I WYMAGAŃ

3.1 Zbiór obowiązujących w RP przepisów lotniczych tworzy strukturę hierarchiczną. Jej wierzchołek stanowi podstawowy akt normatywny, jakim jest ustawa Prawo lotnicze. Poniżej usytuowane są przepisy wykonawcze do ustawy jak np. rozporządzenia i zarządzenia ministerialne wdrażające do polskiego systemu prawnego ogólne wymagania i standardy lotnicze wynikające z ratyfikowanej przez Sejm Konwencji o międzynarodowym lotnictwie cywilnym (nazywanej potocznie Konwencją ICAO) i innych ratyfikowanych przez Sejm umów międzynarodowych. Przepisy te wynikają ze standardów lotniczych i zalecanych praktyk (*Standard and Recommended Practices – SARPs*) podanych w Załącznikach (Aneksach) do tej Konwencji.

3.2 Należy mieć świadomość faktu, że od chwili wstąpienia Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej tj. od dnia 1 maja 2004r., prawo Unii Europejskiej jest także naszym prawem krajowym i zgodnie z art. 91 ust 3 Konstytucji RP „*prawo to jest stosowane bezpośrednio, mając pierwszeństwo w przypadku kolizji z ustawami.*”. Skutkiem tego jest przejście niektórych procesów przez Europejską Agencję Bezpieczeństwa Lotnictwa Cywilnego (EASA) oraz poddanie działalności Prezesa Urzędu nadzorowi Komisji Europejskiej i EASA.

3.3 Kolejny poziom tej struktury tworzą decyzje, zarządzenia, wytyczne i instrukcje Prezesa Urzędu Lotnictwa Cywilnego wydane w trybie art. 22 ust. 3 ustawy Prawo lotnicze, ogłaszane w Dzienniku Urzędowym Urzędu (ULC).

Wydanie z: 30.11.2021 Zmiana Nr: 14	WPROWADZENIE, BUDOWA I ZAWARTOŚĆ PODRĘCZNIKA	PNO-0-05-00 Strona 2/4
--	--	---------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

3.4 Szczegółowy wykaz przepisów odnoszących się do certyfikacji i bieżącego nadzoru zawarty jest w rozdziale PNO 1-01-06 Vademecum inspektora.

4 ZAWARTOŚĆ PODRĘCZNIKA

4.1 W Podręczniku PNO-965 w każdym z siedmiu Działów, pogrupowano wyodrębnione tematyczne zadania i procesy certyfikacji oraz wzory druków używanych do dokumentowania tych zdarzeń.

DZIAŁ 0 – CZĘŚĆ ADMINISTRACYJNA jest fragmentem Podręcznika PNO-965, który zawiera informacje o charakterze formalno-porządkowym, wykaz wprowadzonych zmian, wykaz rozdziałów obowiązujących, spis treści, zasady wprowadzania zmian, a także powiązanie z dokumentami zewnętrznymi (decyzje i zarządzania Prezesa ULC oraz Dyrektora Generalnego ULC).

DZIAŁ 1 - SYSTEM ZARZĄDZANIA – opisuje system zarządzania o którym mowa w ARO.GEN.200, zasady postępowania administracyjnego, postępowanie po stwierdzeniu nieprawidłowości zasady współpracy zarówno wewnętrznej (z innymi departamentami) jak i zewnętrznej (z KE, EASA i nadzorami innych Państw Członkowskich), zasady nadzoru nad zgodnością procedur i przepisów oraz system prowadzenia dokumentacji.

DZIAŁ 2 - PROCES CERTYFIKACJI – opisuje zasady i standardy proceduralne związane z przebiegiem podstawowego procesu badania i udowodnienia zdolności Aplikanta do bezpiecznego i efektywnego prowadzenia wnioskowanych operacji lotniczych. Opisane w tym Dziale procedury mają także zastosowanie do prowadzania procesów związanych ze zmianą Certyfikatu (AOC) i/lub Specyfikacji Operacyjnych.

Dodatkowo dział ten zawiera procedury postępowania ze: zgłoszeniami zarobkowych operacji specjalistycznych, wydawaniem zezwolenia na wykonywanie zarobkowych operacji specjalistycznych wysokiego ryzyka oraz przyjmowania zgłoszeń wykonywania operacji niezarobkowych z wykorzystaniem skomplikowanych statków powietrznych z napędem silnikowym.

DZIAŁ 3 – SZCZEGÓLNE PRZYPADKI CERTYFIKACJI – opisuje zasady i standardy proceduralne związane z przebiegiem procesu badania i udowodnienia zdolności Aplikanta do bezpiecznego prowadzenia szczególnych rodzajów operacji jak np. operacje podejść precyzyjnych w CAT II/III ICAO, lotniczego przewozu materiałów niebezpiecznych (DG),

zmniejszonej separacji pionowej (RVSM), nawigacji w przestrzeniach gdzie obowiązują specyfikacje minimalnych osiągnięć nawigacyjnych (MNPS) itp. Opisane w tym Dziale zasady mają zastosowanie nie tylko do tych Operatorów AOC, ale również do pozostałych Operatorów, którzy ubiegają się o wydanie takiego zatwierdzenia szczególnego (NCO, NCC, SPO, SPO HR).

DZIAŁ 4 – CERTYFIKATY, ZGŁOSZENIA I ZEZWOLENIA - opisuje zasady przygotowania druków dokumentów typu: Certyfikat, zezwolenia, wykaz zatwierdzeń szczególnych oraz ich zmian.

DZIAŁ 5 – CIĄGŁY NADZÓR OPERACYJNY - opisuje zasady i standardy proceduralne związane z prowadzeniem przez Prezesa Urzędu (ULC) ciągłego nadzoru operacyjnego (CNO) nad utrzymaniem przez Operatora kwalifikacji do bezpiecznego i zgodnego z przepisami prawa prowadzenia operacji lotniczych.

DZIAŁ 6 – CERTYFIKACJA I NADZÓR NAD AGENTAMI OBSŁUGI NAZIEMNEJ – opisuje zasady i standardy proceduralne związane z przebiegiem podstawowego procesu badania i udowodnienia zdolności Aplikanta do bezpiecznego i efektywnego prowadzenia wnioskowanych operacji obsługi naziemnej (AHAC) oraz prowadzenia procesu nadzoru operacyjnego.

DZIAŁ 7 - DRUKI – zawiera listę druków mających zastosowanie w procesie certyfikacji, wydawania zezwolenia, zatwierdzenia i prowadzenia nadzoru operacyjnego. Druki wniosków dostępne są na stronie internetowej ULC. Druki list kontrolnych dostępne są w zasobach intranetowych ULC.

5. FORMALNA BUDOWA PODRĘCZNIKA PNO-965

5.1 Podręcznik PNO-965 składa się z siedmiu Działów numerowanych kolejnymi liczbami arabskimi od 1 do 7 oraz Działu oznaczonego liczbą 0 opisującego ogólne zasady administrowania Podręcznikiem.

5.2 Każdy z Działów podzielony jest na rozdziały numerowane kolejnymi liczbami porządkowymi (1, 2, 3 itd.).

5.3 W Podręczniku PNO-965 zastosowano jednolity system identyfikacji stron. Każda strona (wyjątki podano dalej) posiada nagłówek jednoznacznie identyfikujący jej przynależność do określonego Działu. Każda strona dokumentu (wyjątki podano poniżej) posiada stopkę jednoznacznie identyfikującą poziom jej aktualności i kod pozwalający łatwo zidentyfikować, do którego Działu i/lub rozdziału dana strona należy oraz ile

Wydanie z: 30.11.2021 Zmiana Nr: 14	WPROWADZENIE, BUDOWA I ZAWARTOŚĆ PODRĘCZNIKA	PNO-0-05-00 Strona 3/4
--	--	----------------------------------

Urząd Lotnictwa Cywilnego	PODRĘCZNIK CERTYFIKACJI I NADZORU OPERACYJNEGO PNO-965	Dział: Część administracyjna
---------------------------------	---	--

stron zawiera ten rozdział. Kod oznaczenia strony (np. PNO-1-02-03) czyta się jak następuje:

PNO – identyfikator Podręcznika;
PNO-1 – oznacza, że strona pochodzi z Działu 1;
PNO-1-02 – oznacza, że strona pochodzi z Działu 1, Rozdziału 2;
PNO-1-02-03 – oznacza, że strona pochodzi z Działu 1, Rozdziału 2; Sekcji, 3 co w tytule rozdziału oznacza się jako „Rozdział 2.3”).

Pod kodem identyfikacyjnym podany jest numer kolejnej strony/liczba stron w rozdziale oznaczonym danym kodem.

5.4 Typowej stopki nie posiadają niektóre strony załączników (np. strony będące wzorami formularzy). W celu zapewnienia identyfikacji tych stron, ekwiwalentne identyfikatory są podawane w dostępnym, optymalnie nie kolizyjnym rejonie, najczęściej w lewym dolnym rogu stopki z zastosowaniem dodatkowego identyfikatora druku (np. ULC-STA-01), który czyta się jak następuje:

ULC – oznacza, że druk należy do zbioru druków ULC;
ULC-STA – oznacza kod druku (może nie występować, kiedy druk nie ma przydzielonego kodu);
ULC-STA-01 – oznacza numer druku;
Każdy druk posiada w stopce: nr wydania, zmiany oraz datę jego wydania, np.

CELOWO
POZOSTAWIONO
PUSTE

Wyd.0, zm.1, 11082011:

5.5 Poziom aktualności strony określają pola jej stopki - „Wydanie” i „Zmiana”. Parametr „Wydanie” - oznacza datę wydania strony/zmiany. Parametr „Zmiana” - oznacza numer ostatniej zmiany wprowadzonej na danej stronie (zero oznacza brak zmian na danej stronie).

5.6 Wszystkie rysunki, schematy i tabele zawarte w Podręczniku PNO są numerowane jako tzw. oddzielne obiekty graficzne przy zastosowaniu ogólnego kodu identyfikacji.